

CURS ACADÈMIC: 2010-2011

LLICENCIATURA: Periodisme

CURS: 3r

Codi:	20662
Assignatura:	Mètodes i Tècniques d'Investigació en Comunicació de Masses I
Tipus d'assignatura:	Ob
Nº de crèdits:	5 (4 teòrics i 1 pràctic)
Professorat:	Teresa Velázquez, Grup 01 (Docència en castellà) Magda Albero, Grup 52 (Docència en català)
Quatrimestre:	2n

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Introducció als principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses. Aconseguir que l'alumne interpreti correctament la lectura d'un treball de recerca aplicat a la comunicació de masses i l'elaboració d'un projecte d'investigació.

TEMARI:

TEMA I: Introducció a la investigació de la comunicació.

1. La formació investigadora dels comunicadors i el seu paper en les institucions i en les empreses. 2. Mètode i coneixement científic i l'estudi dels mitjans de comunicació. 3. Diferents formes d'aproximació al coneixement científic en comunicació de masses (anàlisi, síntesi, inducció, deducció, analogia, etc.) 4. Epistemologia del coneixement científic en comunicació de masses. 5. Relació entre teoria, metodologia i tècniques d'aplicació. 6. Disciplines, perspectives metodològiques i tècniques d'investigació en comunicació: els principals paradigmes. 7. Els mètodes actuals en les ciències socials a l'àmbit de la investigació en comunicació. 8. El llenguatge científic: conceptes i termes. 9. Les tècniques de lectura. 10. Centres d'investigació en mitjans de comunicació. 11. Publicacions especialitzades i recursos en xarxa en la investigació de la comunicació.

TEMA II: El procés d'investigació i les seves etapes.

1. Organització, planificació i procés del treball científic. 2. Delimitació de l'objecte i de l'àmbit disciplinari. 3. Elaboració de l'estratègia d'investigació. 4. Elecció del tema. 5. Plantejament del problema i delimitació d'objectius. 6. Marc teòric i fons documentals. 7. Tipus d'investigació: descripció, explicació, exploració. 8. Formulació d'hipòtesis. 9. Disseny i estratègia de la investigació. 10. Delimitació i disseny de la mostra. 11. Pla de treball, periodització i pressupost. 12. La pràctica de la investigació. 13. Comprovació i generalització de resultats.

TEMA III Tècniques d'investigació per a l'anàlisi dels mitjans de comunicació: estudi de casos.

1. Els mètodes d'interrogació: aplicació de les tècniques quantitatives a la investigació de la comunicació. L'enquesta; aplicació de les tècniques qualitatives a la investigació de la comunicació de masses. L'entrevista en profunditat, els grups de discussió, les històries de vida. 2. L'observació participant. 3. La investigació longitudinal i les seves modalitats. 4. Els continguts de la comunicació i l'aplicació de tècniques per a la seva anàlisi. L'anàlisi de contingut, l'anàlisi semiòtica - discursiva, l'anàlisi hemerogràfica.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

- ADORNO, Th. W. *Epistemología y ciencias sociales*. Madrid, Cátedra (Valencia), Universitat de València, 2001.
- BERGANZA, M.R. y RUIZ J.A. (coordinadores) *Investigar en Comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid. McGraw Hill. 2005.
- BERICAT, E. *La integración de los métodos cuantitativos y cualitativos en la investigación social. Significado y medida*. Barcelona, Ariel, 1998.
- GALINDO CÁCERES, J. (coord.) *Técnicas de investigación en sociedad, cultura y comunicación*. México, Addison Wesley Longman, 1998.
- GARCIA FERRANDO, M., IBAÑEZ, J. i ALVIRA, F. (comps.) *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza Editorial, 2001.
- IGARTUA, Juan José *Métodos cuantitativos de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch, 2006.
- JENSEN, K.B. i JANKOSWSKI, K.B. (eds.) *Metodologías cualitativas de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, 1993.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. *Cómo elaborar un proyecto de investigación*. Bilbao, Ediciones Universidad de Deusto, 1998.
- SORIANO, Jaume *L'ofici de comunicòleg. Mètodes per investigar la comunicació*. Barcelona, Eumo Editorial, 2007.
- TAYLOR, S.J. i BOGDAN, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda del significado*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1992.
- WIMMER, R.D. i DOMINICK, J.R. *La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1996, 1a. ed.
- Introducción a la investigación de medios masivos de comunicación*. México, International Thomson cop. 2001, 6ªed.

COMPLEMENTÀRIA:

- AA.DD. *Eurofiction 1998 primo rapporto sulla fiction televisiva in Europa*. Roma RAI.VQPT, 1999. Edició a càrrec de Milly BUOANNO.
- ALONSO, Luis Enrique *La mirada cualitativa en sociología* Madrid, Editorial Fundamentos, 1998
- BARDIN, L. *El análisis de contenido*. Madrid, Akal, 1986, 21è. ed.
- BOSCH, J.L. i TORRENTE, D. *Encuestas telefónicas y por correo*. Cuadernos Metodológicos, no. 9. Madrid, CIS, 1993.
- CALLEJO GALLEGO, J. *El Grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación*. Barcelona, Ariel, 2001.

- CICOUREL, A. V. *El método y la medida en sociología*. Madrid, Editora Nacional, 1982.
- GUASCH, O. *Observación participante*. Madrid, CIS, 1997.
- HUERTAS, A. *Cómo se miden las audiencias en televisión*. Barcelona, Editorial CIMS, 1998.
- JENSEN, K.H. *La semiótica social de la comunicación de masas*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1997.
- KING, Gary, KEOHANE, Robert O. i VERBA, Sidney *El diseño de la investigación social. La inferencia científica en los estudios cualitativos*. Madrid, Alianza Editorial, 2000.
- KRIPPENDORFF, K. *Metodología de análisis de contenido*. Barcelona, Paidós, 1990.
- PUJADA, J.J. *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Cuadernos Metodológicos, no. 5. Madrid, CIS, 1992.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. i ISPIZUA, A. *La descodificación de la vida cotidiana. Métodos de investigación cualitativa*. Bilbao, Universidad de Deusto, 1989.
- VILCHES, L. *Teoría de la imagen periodística*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1997

ESTUDI DE CAS:

- AA.DD. *Eurofiction 1998 primo rapporto sulla fiction televisiva in Europa*. Roma RAI.VQPT, 1999. Edició a càrrec de Milly BUOANNO
- CAFFAREL, C. i VELÁZQUEZ, T. (coords.) "Metodología de la investigación". (Área de trabajo I) Dins de: A.I.C.E. *La investigación en la comunicación. III Simposio de la Asociación de Investigadores en Comunicación del Estado Español (A.I.C.E.)* Madrid, AICE, 1992, pp. 21-123.
- GALLEGO, J. et alt. *La prensa por dentro*. Barcelona, Los Libros de la Frontera, 2002
- LACALLE, Ch. *El espectador televisivo*. Barcelona. Gedisa, 2001
- MORENO, A. *La mirada informativa*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1998.
- OROZCO GOMEZ, G. "Dialéctica en la mediación televisiva. Estructuración de estrategias de recepción por los televidentes". Dins de: *Anàlisis. Quaderns de comunicació i cultura*, no. 15, 1993, pp. 31-44.
- RODRIGO, M. *Los medios de comunicación ante el terrorismo*. Barcelona, Icaria, 1991
- VELÁZQUEZ, T. "La interpretación del discurso cultural-comunicativo en los medios de comunicación". Dins de: A.I.C.E. *La investigación en la comunicación. III Simposio de la Asociación de Investigadores en Comunicación del Estado Español (A.I.C.E.)* Madrid, AICE, 1992, pp. 31-34.
- VELÁZQUEZ, T. *Los políticos y la televisión. Aportaciones de la teoría del discurso al diálogo televisivo*. Barcelona, Ariel, 1992.
- VELÁZQUEZ, T. "Comunicación política en televisión. Los indicadores de la cultura política". Dins de: *Comunicación y estudios universitarios*, n. 9, 1999, pp. 53-60.
- VILCHES, L. *Televisión. Los efectos del Bien y del Mal*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1995, 2a. ed.
- VILCHES, L. *Manipulación de la información televisiva*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1995, 2ª ed.

REFERÈNCIA:

- BOUDON, E, i LAZARSFELD, P.F. (comps.) *Metodología en las ciencias sociales*. Barcelona, Laia, 1985.
- FESTINGER, L. i KATZ, D.(comps.) *Los métodos de investigación en las ciencias sociales*. Barcelona, Edic. Paidós, 1992.
- LAKATOS, I. *La metodología de los programas de investigación científica*. Madrid, Alianza Editorial, 1989.
- MAYNTZ, R., HOLM, K. i HÜBNER, P. *Introducción a los métodos de la sociología empírica*. Madrid, Alianza Editorial, 1980, 2a. ed.

METODOLOGIA DOCENT:

TEORIA

- a) Classes teòriques
- b) Tutories

PRÀCTIQUES:

Les pràctiques seran decidides pels cadascun dels professors

- a) Pràctiques col·lectives sobre la metodologia del projecte de recerca
- b) Debats a classe sobre lectures referides a punts del programa
- c) Conferències invitades

SISTEMA D'AVUACIÓ:

- a) Treball de curs: *Projecte de recerca*
o
- b) Examen final

OBSERVACIONS:

Aules teòriques amb canó i ordinador
Aules d'Informàtica